

Ecologische quickscan Bremweg 1-3 te Hengelo (Gld.)

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Dhr. Gotink

Contactpersoon opdrachtgever: Buro SRO, Mevr. J. Jentink

Betreft: Ecologische quickscan in het kader van nieuwbouw woningen

Locatie: Bremweg 1-3, Hengelo (Gelderland)

Datum: 25-08-2020 (versie 1)

Contactpersoon Ruimte voor Advies: Koen Wegerif, 06 39 71 35 09, wegerif@ruimtevooradvies.nl

1. Aanleiding, doel en beschrijving locatie

Aan de Bremweg 1-3 te Hengelo (Gelderland) vindt een erftransformatie plaats. Voor deze erftransformatie is de bestaande bebouwing op het perceel gesloopt. Hiervoor in de plaats wordt een tweetal woningen gerealiseerd. Op het moment van het onderzoek is de bebouwing al gesloopt. Wat nog rest binnen het plangebied zijn stapels puin en enkele begroeide delen. De kapschuur aan de zuidoostzijde van het plangebied is behouden en blijft behouden. Het onderzoeksgebied bestaat uit een oprit met asfalt, onverharde delen (voornamelijk verruigd) en de locaties waar de bebouwing heeft gestaan. Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Hengelo. Het plangebied is omringd door grasland en maisland. Rondom het plangebied is enige opgaande begroeiing aanwezig. Alle werkzaamheden vallen onder de noemer 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'.

Afb. 1: Begrenzing onderzoeksgebied (rood kader) met de reeds gesloopte bebouwing (blauwe kaders) en behouden bebouwing (geel kader). Bron ondergrond: pdok.nl/viewer.

Afb. 2: Luchtfoto onderzoeksgebied (rood kader), het plangebied ligt in de bebouwde kom van Wijhe. Bron: GoogleMaps, Aerodata International Surveys 2020

Afb. 3: Globale ligging onderzoeksgebied ten opzichte van Hengelo en Keijenburg. Bron: GoogleMaps, Aerodata International Surveys 2020

De ingreep is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Voor het onderzoek voldoet in eerste instantie een 'quickscan'. Dit is een kort onderzoek op basis van een beknopt bronnenonderzoek en een veldbezoek, waarbij een ecologisch deskundige een inschatting maakt van de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De quickscan betreft een momentopname, er kan dus geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek. De quickscan kan leiden tot uitvoeriger onderzoek of tot een advies voor mitigerende/compenserende maatregelen. De geldigheidsduur van resultaten bedraagt voor zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

Naast de soortbescherming is er een inschatting gemaakt van de ecologische gevolgen van de voorgenomen ingreep ten aanzien van Natura 2000-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk.

2. Methode

Voorafgaand aan het locatiebezoek zijn bronnen geraadpleegd zoals NDFF, overige relevante verspreidingsgegevens en kaartmateriaal. Het projectgebied is vervolgens visueel met behulp van een verrekijker, ladder en zaklamp onderzocht op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en geschiktheid van het onderzoeksgebied en de directe omgeving voor beschermde soorten. Het veldbezoek is op dinsdag 24 augustus uitgevoerd door K. Wegerif BSc, ecooloog van bureau Ruimte voor Advies. Aan de hand van bronnenonderzoek en veldbezoek is voorliggende rapportage met bevindingen en advies opgesteld.

Tabel 1. Overzicht omstandigheden veldbezoek quickscan Bremweg 1-3 te Hengelo (Gld.)

Datum	Omstandigheden
24-08-2020	16°C, bewolkt, 1-2 Bft WZW.

3. Resultaten en effectbeoordeling

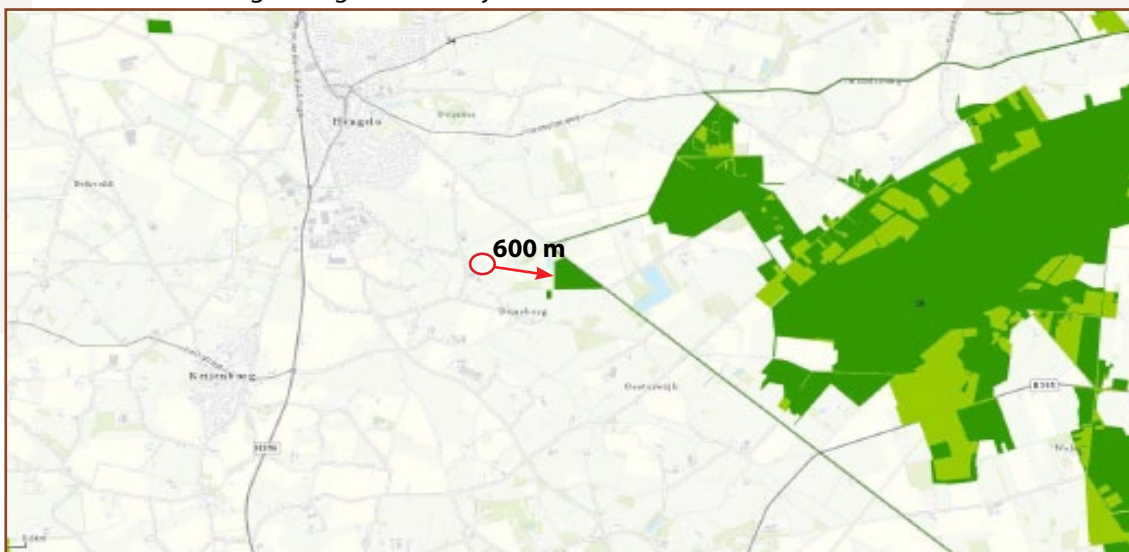
3.1 Gebiedsbeleid

Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

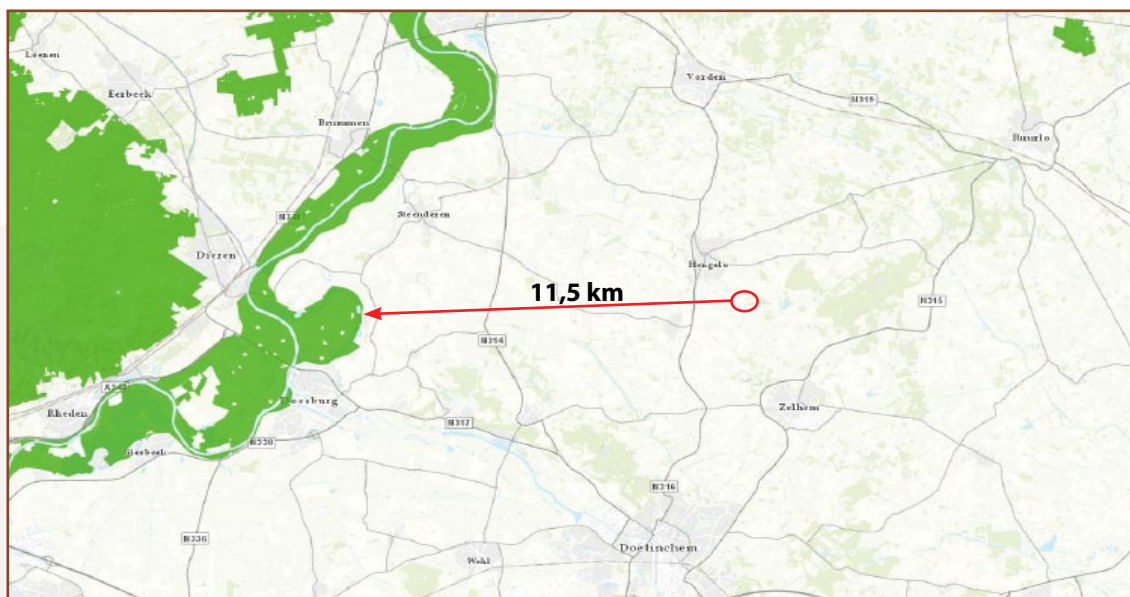
Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Hengelo. Het plangebied ligt buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en buiten de Groene Ontwikkelingszone (GO). Het dichtstbijzijnde GNN-gebied ligt op ca. 600 meter afstand ten oosten van het plangebied. Het plangebied heeft een versteende uitstraling en daadwerkelijke verbinding met het GNN ontbreekt. Gezien de ligging van het plangebied, de huidige uitstraling van het plangebied, het ontbreken van verbinding en de aard van de voorgenomen activiteiten worden geen negatieve effecten verwacht op de ecologische doelstellingen en kernkwaliteiten van het GNN. Het plangebied is niet gelegen in de GO, hierdoor is geen landschapsinrichtingsplan vereist voor de voorgenomen activiteiten.

Natura 2000-gebieden

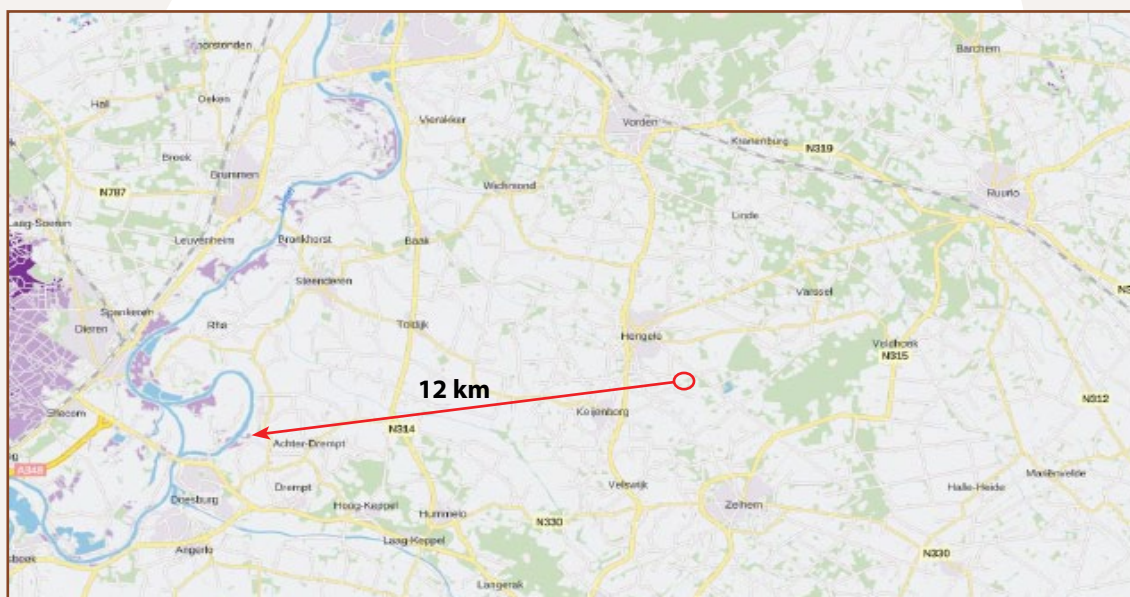
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, 'Rijntakken', ligt op ongeveer 11,5 kilometer in westelijke richting. Gezien de grote afstand, aard en schaal van het project, tussenliggende bebouwing en het ontbreken van verbinding met het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn directe negatieve effecten op aangewezen doelsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden uitgesloten. Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt groot materieel ingezet die stikstof uitstoten en leiden tot een toename van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Ook in de gebruiksfase is er mogelijk sprake van een toename van stikstofemissie en -depositie ten opzichte van de referentiesituatie door een toename van het aantal verkeersbewegingen. Stikstofgevoelige habitattypen liggen op circa 12 kilometer van het plangebied. Op 29 mei 2019 oordeelde de Raad van State dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet voldoet. Sindsdien is iedere toename van stikstof op gevoelige habitattypen vergunningplichtig. Gezien de grote afstand wordt het niet verwacht dat de voorgenomen activiteiten leiden tot een toename van stikstof of stikstofgevoelige habitattypen. Mogelijk vraagt de gemeente om een stikstofberekening met de online-rekentool AERIUS Calculator uit te voeren. Deze rekentool geeft weer of de maximale stikstofdepositie overschreden wordt en dus een vergunning noodzakelijk is.

Afbeelding 4: Globale ligging van het onderzoeksgebied (rode cirkel) ten opzichte van het GNN (groen) en de GO (licht groen). Het plangebied ligt op ca. 600 meter afstand van het GNN en is gelegen buiten de GO. Bron: Provincie Gelderland (<https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>)

Afbeelding 5: Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (groen). Het Natura 2000-gebied ligt op ca. 11,5 kilometer afstand van het plangebied. Bron: Provincie Gelderland. (<https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=cf084cb64bd349298e6f69a3d0937400>)

Afbeelding 6: De ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige habitattypen (paars). Het onderzoeksgebied ligt op ca. 12 kilometer afstand tot stikstofgevoelige habitattypen. Door de werkzaamheden is er mogelijk sprake van een toename van stikstofdepositie op gevoelige habitattypen. Een Aerius-berekening kan duidelijk maken of er sprake is van een overschrijding van de maximale stikstofdepositie en daarmee vergunningplicht. Bron: Aerius Calculator, <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

3.2 Waarnemingen NDFF

In de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn de afgelopen vijf jaar binnen een straal van 500 meter 30 waarnemingen van onder de Wnb beschermde soorten bekend. Een groot deel van de waarnemingen betreffen broedvogels. In NDFF bekende vogels zijn: boomklever, boomvalk, fazant, gaai, geelgors, heggemus, houtduif, huismus, huiszwaluw, kauw, kievit, ooievaar, patrijs, roek, spreeuw, vink en zwarte kraai. De overige waarnemingen betreffen, dagvlinders en konijnen. Waarnemingen van vaatplanten en vleermuizen ontbreken rondom het plangebied.

3.3 Flora

Het overgrote deel van het plangebied is verhard met asfalt en klinkers. De overige delen van het plangebied bestaat uit intensief beheerd gazon gras en uit braakliggend terrein. Op het braakliggend terrein komen typerende soorten voor zoals melganzevoet, braam, biggenkruid, en bijvoet. Daarnaast is op het braakliggend terrein tussen de puin een wilde viool waargenomen. Muurplanten ontbreken op de stukken puin. Binnen het plangebied zijn geen beschermde of bijzondere planten weergekomen. Ook ontbreekt het aan de specifieke eisen die beschermde planten stellen aan hun groeiplaats, het plangebied is te voedselrijk. Er zijn geen muurplanten of varens waargenomen binnen het plangebied. In de NDFF zijn ook geen waarnemingen bekend van beschermde of bijzondere vegetatie. Negatieve effecten op beschermde soorten zijn niet te verwachten.

3.4 Grondgebonden zoogdieren

De steenmarter wordt niet verwacht binnen het plangebied. De huidige bebouwing is hedendaags al gesloopt waardoor geschikte verblijfplaatsen niet (meer) aanwezig zijn binnen het plangebied. Het terrein is uitgebreid onderzocht op het voorkomen van sporen van marterachtigen zoals krabsporen of eierschalen. Deze zijn niet waargenomen. Het wordt niet verwacht dat kleine marterachtigen zoals wezel of hermelijn het puin gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats. In theorie kunnen de puinstapels gebruikt worden echter zijn de puinstapels recent aangemaakt en vinden er nog werkzaamheden plaats om deze op te ruimen. Er is dus te veel verstoring aanwezig voor marterachtigen om de stapels puin te gebruiken als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast zijn er ook geen overlast meldingen bekend van de steenmarter en is de soort niet bekend binnen de NDFF. Hierdoor wordt een negatief effect niet verwacht. Andere beschermde zoogdieren, zoals de das, boommarter of ree zijn uitgesloten gezien de ligging en de grote hoeveelheid verharding van het plangebied.

Algemene kleine zoogdiersoorten zoals veldmuis, bosmuis, huismuis, huisspitsmuis, bruine rat komen vrijwel zeker voor binnen het onderzoeksgebied. Voor de mogelijk aanwezige soorten (kleine, algemene knaagdieren en insecteneters) geldt een algemene ontheffing van de Wet natuurbescherming in geval van ruimtelijke ingrepen. Gezien de kleinschaligheid van de ingreep hebben kleine zoogdieren voldoende mogelijkheid om te vluchten bij aanvang van de werkzaamheden en zijn vanuit de zorgplicht geen specifieke maatregelen vereist.

3.5 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd vanuit de Europese Habitatrictlijn. Geschikte verblijfplaatsen zijn vaak beperkt beschikbaar. Door sloop en renovatie zijn de laatste decennia veel potentiële verblijfplaatsen verdwenen. Niet alleen verblijfplaatsen, maar ook lineair doorlopende landschapselementen waarlangs vleermuizen zich verplaatsen tussen slaap-plek en foerageergebied (zogenaamde vliegroutes) en belangrijk foerageergebied zijn beschermd.

Doordat de bebouwing binnen het plangebied reeds is verwijderd, is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen uitgesloten. Binnen het plangebied staan geen bomen met holtes of scheuren waardoor het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen is uitgesloten. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden dan ook niet verwacht. Aan de oostzijde van de te handhaven kapschuur zijn door de initiatiefnemer twee vleermuiskasten geplaatst om het eventueel verloren gaan van de verblijfplaatsen van vleermuizen bij de sloop te compenseren.

Binnen het plangebied is geen lijnvormige beplanting aanwezig die kan dienen als vliegroute voor vleermuizen. Boven het plangebied wordt mogelijk gefoerageerd door vleermuizen. Echter is deze met zekerheid geen onderdeel van een essentieel foerageergebied. In de wijde omgeving zijn genoeg alternatieven voorhanden om te kunnen dienen als jachtgebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Wel dient lichtverstoring op foeragerende vleermuizen voorkomen te worden. Mogelijke effecten op de vleermuizen doen zich alleen voor in de actieve periode van vleermuizen: globaal de periode april t/m oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst. Voorkom lichtverstoring tijdens deze actieve periode om effecten door lichtverstoring uit te kunnen sluiten. Wanneer negatieve effecten voorkomen worden door aan bovenstaande voorwaarden (m.b.t. lichtverstoring) te voldoen zijn nader onderzoek naar vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden van vleermuizen en een eventuele ontheffingsaanvraag niet aan de orde.

3.6 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Van een aantal vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om soorten die niet zelf hun nest bouwen, maar voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van menselijke bebouwing, soorten die jarenlang dezelfde locatie gebruiken of soorten waarvan het nest ook buiten de broedperiode gebruikt wordt.

Doordat de bebouwing reeds is verwijderd is het plangebied ongeschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten zoals huismus, gierzwaluw, steenuil of kerkuil. Ook gezien de ligging in het buitengebied van Hengelo is het plangebied ongeschikt voor gierzwaluwen. Huismussen zijn in NDFF bekend op enige afstand, aan de rand van Hengel en langs de Oosterinkdijk. De kapschuur is geschikt voor boerenzwaluw, echter zijn geen nesten waargenomen. Exemplaren van de boerenzwaluw zijn wel gezien, foeragerend over het grasland aan de westzijde van het plangebied. Het is niet bekend of in de te slopen bebouwing verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn of konden zijn. De initiatiefnemer heeft aan de oostzijde van de te handhaven kapschuur en steenuilen kast geplaatst om eventueel verloren verblijfplaats te compenseren. Door het ontbreken van bebouwing zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van soorten zoals hierboven genoemd uitgesloten.

De locatie heeft geen potentie voor de overige broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. Binnen het plangebied zijn geen bomen die horsten bevatten van roofvogels of andere nesten bevatten van roeken of ransuilen. Beschermde gebiedsfuncties van overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten en leefgebied kan worden uitgesloten gezien het ontbreken van mogelijke nestplaatsen of andere interessante landschapselementen. Negatieve effecten worden niet verwacht. Het uitvoeren van nader onderzoek of treffen van mitigerende maatregelen is niet aan de orde wat betreft vogels met jaarrond beschermde rust- en voortplantingsplaatsen.

Algemene broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen broedvogels waargenomen. In de kapschuur zijn enkele nesten van vogels waargenomen, de nesten waren echter niet bezet. Gezien de bouw van de nesten betroffen dit nesten van zanglijster of houtduif. In de bomen rondom het plangebied zijn geen nesten waargenomen van broedvogels. Waargenomen vogels tijdens het veldbezoek zijn: kauw, grote bonte specht en boerenzwaluw. Wanneer er bouwwerkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen kunnen nesten worden beschadigd/vernietigd of verstoord worden waardoor ouders het nest permanent verlaten. Negatieve effecten op broedvogels zijn te voorkomen door met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Voer bij start in de periode half maart - augustus een broedvogelcheck uit kort voorafgaand aan start van de werkzaamheden om verstoring of vernieling van nesten uit te kunnen sluiten of dicht voorafgaand aan het broedseizoen de mogelijke openingen af om broedgevallen te voorkomen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is.

3.7 Amfibieën, vissen en reptielen

Reptielen komen niet in de omgeving van de projectlocatie voor. Geschikt leefgebied ontbreekt voor reptielen. Door het ontbreken van oppervlakte water is het plangebied ongeschikt als voortplantingswater van amfibieën en leefgebied voor vissoorten. Het braakliggend terrein is in theorie geschikt als landhabitat voor amfibieën. Wanneer amfibieën voorkomen worden algemene soorten verwacht, zoals bastaardkikker of bruine kikker. De stapels puin zijn geschikte overwinteringslocaties voor amfibieën. Het is van belang dat het puin wordt verwijderd voor het intreden van de winterrust van amfibieën om verstoring, beschadiging of vernietiging van amfibieën in winterrust te voorkomen. De winterrust periode loopt globaal van half oktober tot maart. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Negatieve effecten op amfibieën, vissen en reptielen worden niet verwacht.

3.8 Overige soortgroepen (dagvlinders, libellen, kevers, weekdieren)

Er zijn geen waarnemingen van onder de Wnb beschermde ongewervelden bekend uit de omgeving van de onderzoekslocatie. Het plangebied biedt bovendien geen habitats die voldoen aan de eisen van beschermde soorten uit de overige soortgroepen. Beschermde ongewervelden komen niet voor waardoor effecten op dergelijke soorten zijn uitgesloten.

Afbeelding 7: De bebouwing binnen het plangebied is reeds verwijderd. Hierdoor is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels met jaar rond beschermde nesten uit gesloten.

Afbeelding 8: De stapels puin zijn geschikte winterverblijven voor amfibieën. Het is van belang dat de puinhopen voor het intreden van de winterrust worden verwijderd.

Afbeelding 9: Het wordt niet verwacht dat de puinstapels gebruikt worden door marterachtigen. Er is te veel verstoring aanwezig door de werkzaamheden.

Afbeelding 10: De noordoostelijke kapschuur binnen het plangebied blijft behouden.

Afbeelding 11: Aan de oostzijde van de kapschuur zijn twee vleermuiskaten en een steenuilenkast geplaatst om mogelijke verloren verblijfplaatsen te compenseren.

Afbeelding 12: Waargenomen grote bonte specht aan de noordwest-rand van het plangebied. Verblijfplaatsen van de soort zijn niet waargenomen.

4. Conclusie en advies

4.1 Vleermuizen

- Doordat de bebouwing reeds gesloopt is, is het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Negatieve effecten op de verblijfplaatsen van vleermuizen worden dan ook niet verwacht;
- Tijdens werkzaamheden dient lichtverstoring voorkomen te worden. Voorkom uitstraling van eventuele bouwlampen en andere verlichting in de actieve periode van vleermuizen (globaal tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april - november);
- Bij de nieuwe inrichting moet vanuit de zorgplicht lichtverstoring van eventuele passerende en foeragerende vleermuizen naar redelijkheid voorkomen worden. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiviteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat verstoring van vleermuizen door strooilicht naar redelijkheid geminimaliseerd wordt.

4.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten

- Het plangebied is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen. Negatieve effecten worden niet verwacht;

4.3 Broedvogels

- Tijdens het broedseizoen bestaat de kans op broedgevallen van algemene broedvogels, voornamelijk zanglijster of houtduif. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Van belang is of broedgevallen daadwerkelijk aanwezig zijn wanneer deze niet aanwezig zijn worden negatieve effecten niet verwacht en kan gewerkt worden in het broedseizoen. Om vast te stellen of broedgevallen aan- of afwezig zijn is een broedvogelcheck noodzakelijk. Deze check dient maximaal 3 dagen voor de start van de werkzaamheden te worden uitgevoerd. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode, uitsluitend van belang is aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd omdat in deze periode de kans op broedgevallen het grootst is.

4.3 Amfibieën

- De puinstapels zijn geschikte overwinteringsplekken voor amfibieën. Het is vanuit de zorgplicht van belang dat de puinstapels worden geruimd voor het intreden van de winterrust van de amfibieën. Wanneer de stapels in de winterrustperiode worden geruimd kunnen in winterrust getreden amfibieën worden verstoord, beschadigd of vernietigd. Wanneer de stapels eerder worden geruimd wordt dit voorkomen. De winterrust periode loopt globaal van half oktober tot maart.

4.5 Overige Wnb-soorten

- Er worden geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten anders dan amfibieën en vleermuizen. Nader onderzoek of het nemen van mitigerende/compenserende maatregelen voor soorten anders dan vleermuizen, amfibieën en broedvogels is niet nodig;
- Voor alle in het wild levende wezens geldt de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten (beschermd of onbeschermd) naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen dienen te worden. Werk in één richting om eventuele kleine zoogdieren en andere fauna de kans te geven om te vluchten.

4.5 Gebiedsbescherming

- Directe significante effecten op het GNN en Natura 2000-gebieden zijn redelijkerwijs uitgesloten;
- De ontwikkelingen leiden mogelijk tot een toename van stikstofdepositie. Gezien de aard en de grote afstand wordt toename van stikstofdepositie of stikstofgevoelige habitattypen niet verwacht. Mogelijk vraagt de gemeente om een stikstofberekening, voer in dat geval een berekening uit in AERIUS Calculator (versie september 2019) om de toename van stikstofuitstoot tijdens de aanlegfase en gebruiksfase te berekenen. Wanneer er een toename van stikstofuitstoot aanwezig is dient een vergunning te worden aangevraagd.